

Gränslös tillväxt utrotar

(Publicerad på Fria ord i Norrbottenskuriren 5 november och som insändare i NSD 7 november 2013.)

Vi står inför ett globalt klimathot från vår konsumtion av fossila bränslen. Samtidigt drabbas allt fler platser i världen av radioaktivitet från uranbrytning och kärnkraftanläggningar. Nästan alla miljömål som vi satt upp i Sverige är på väg att misslyckas. Globalt försöker FN med räddningsplaner för klimatet och planetens biologiska mångfald, men ledarna verkar inte ta det på allvar.

Vår konsumtionsnivå i Sverige är så hög, att om världsbefolkningen konsumerade på samma nivå skulle det krävas sex jordklot. Men vi har bara en enda planet. Vi är inte i närheten av hållbarhet. Norrbotten är ett råvaruområde för det globala systemet, här finns effekterna av naturexploateringen; gammelskogar skövlas, mineralbrytningsplanerna är måttlösa, stränder har ödelagts för vattenkraft och vårt energisystem pumpar atmosfären överfull av koldioxid.

Denna skenande miljökatastrof är inget olycksfall i arbetet. Miljökrisen är en logisk konsekvens av vårt ohållbara system, där drivkraften är kravet på ständigt ökad tillväxt. Tillväxt är målet för dem som spelar med pengar och kräver avkastning. Många politiker hyllar tillväxten som ett överordnat mål. Man fattar beslut för att tillväxtideologin ska genomsyra vårt tänkande. Exempel är då man döper en myndighet till Tillväxtverket, sätter tillväxt som villkor för verksamheter samt kräver tillväxtmål för att bevilja ansökningar till projekt. Kommuner försöker överträffa varandra i hetsen. En slogan som Haparandas ”Gränslös tillväxt” är rent omdömeslös.

Alla kan begripa att oändlig tillväxt på en ändlig planet är ohållbart.

Samtidigt måste vi komma ihåg att det inte kan vara ett mål och krav att stoppa all tillväxt. Inom vissa sektorer är tillväxt helt nödvändig. Vi behöver en snabb och omfattande tillväxt inom sektorn för miljövänlig förnybar energi. Detta ger många nya jobb. Det överordnade samhällsmålet är en beboelig planet för framtiden. Då måste ekologisk hållbarhet sättas före ekonomisk tillväxt. Investeringar behöver istället göras för att ge oss bättre livskvalitet.

Vi kan i vår vardag fatta många mindre beslut som leder till lite bättre miljö, men vi beslutar inte över lagar, styrmedel och samhällets stora investeringar. De avgörande besluten tas av politikerna i riksdag och regering, fast det är vi som väljer eller avsätter politikerna. Därför är det hög tid att utfärda en varning för de politiker och partier som är beredda att sätta tillväxten före allt. Särskilt för dem som använder utpressning: ” Vi måste först ha ökad tillväxt för att bekosta en bättre miljö.” Offra miljön för att få den återställd?

Strävan efter ständigt ökad tillväxt leder till krav på exploatering av alla ekonomiskt lukrativa naturresurser oavsett om det drabbar oersättlig natur eller leder till irreparabel skada på miljö och folkhälsa. De hänsynslösa gläds då utvinningen av fossila bränslen underlättas av krig i fattiga länder, av att isen i Arktis smälter och av slappa lagar som tillåter landskapskövling. Ideologin om ständig tillväxt är omättlig, girig och ansvarslös.

Vi måste lära känna ekosystemens gränser och anpassa vår verksamhet inom dessa. Det är inte tillväxt som får oss människor att leva och må bra. Det är en vital natur, med frisk luft, rent vatten, biologisk reproduktionsförmåga och läkekraft. Det är vårt arbete, vår

uppfinningsrikedom och förmåga att bruka naturtillgångar utan att förbruka, och ett samhälle organiserat i solidarisk omtanke mellan människor. Och att vi investerar i vår framtid.
Lars Andersson, ordförande i Naturskyddsföreningen i Norrbotten